

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/160/2023
Identifikačné číslo spisu:	2120207192
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2120207192.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: G. L., narodená XX. E. XXXX, F., U. XXXX/XX, zastúpená: RIBÁR & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Trnava, Halenárska 18A, IČO: 53 191 030, proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Štúrova 2, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a iné, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 39C/52/2020, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave 31. augusta 2023 sp. zn. 28Co/6/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo dňa 03. februára 2023 č.k. 39C/52/2020-158 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 17.360,62 eura s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 13. mája 2020 do zaplatenia v lehote do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.), konanie v časti o zaplatenie 598,83 eura s príslušenstvom zastavil (výrok II.), žalobu žalobkyne vo zvyšnej časti zamietol (výrok III.) a žalobkyni voči žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 43,50 % (výrok IV.).

2. Tento rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil tým, že žalobkyňa si v konaní uplatnila náhradu nemajetkovej ujmy za pobyt vo väzbe a za nezákonné trestné konanie, ktoré jej mali spôsobiť nemajetkovú ujmu v podobe dôvodu neistoty a strachu spôsobenú v dôsledku hrozby trestov v súvislosti s trestnými činmi, za ktoré bola stíhaná, vznik zdravotných problémov, príčinou ktorých bol akútny alebo dlhodobý stres, ktorému bola pri trestnom stíhaní a výkone väzby vystavená, a ktorý si vyžiadal dlhodobé liečenie a spochybnenia bezúhonnosti občana. Podľa zistení súdu od roku 2001 bolo vedené trestné stíhanie pre trestné činy vydierania, obmedzenia osobnej slobody, lúpeže a neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla, v ktorej trestnej veci bolo dňa 29. 01. 2008 vznesené voči žalobkyni obvinenie a rozhodnutím súdu bola táto vzatá do väzby, ktorá trvala od 30. 01. 2008 do 06. 03. 2008. Dňa 10. 05. 2010 prokurátor okresnej prokuratúry podal na žalovanú na súde

obžalobu. Dňa 22. 02. 2018 okresný súd rozsudkom žalobkyňu oslobodil spod obžaloby z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa skutok stal. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 31. 05. 2018. Po právnej stránke prvoinštančný súd posúdil žalobu žalobkyne podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“), Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V prvom rade ako nedôvodnú vyhodnotil žalovanou vznesenú námietku premlčania, keď skonštatoval, že právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode, pričom v danom prípade to nastalo až právoplatnosťou oslobodzujúceho rozsudku dňa 31. 05. 2018. Žaloba bola podaná 17. 09. 2020, teda v trojročnej premlčacej lehote. Ďalej súd konštatoval splnenie predpokladu na vyvodenie zodpovednosti štátu za vznik nemajetkovej ujmy u žalobkyne, t. j. existencia nezákonných rozhodnutí v podobe uznesenia o vznesení obvinenia, ako aj uznesenia o vzatí do väzby. Bolo preukázané, že žalobkyňi bola uznesením o vznesení obvinenia, ktoré v prípravnom konaní trvalo 10 rokov a 3 mesiace (od 30. 01. 2008 do 31. 05. 2018), ako aj uznesením o vzatí žalobkyne do väzby, v ktorej bola žalobkyňa od 01. 02. 2008 do 06. 03. 2008, t. j. v trvaní 36 dní, spôsobená nemajetková ujma, za ktorú nesie zodpovednosť žalovaná. Táto ujma bola žalobkyňi spôsobená v príčinnej súvislosti s vydaním predmetných rozhodnutí, ktorými bolo voči žalobkyňi vznesené obvinenie pre trestné činy. Žalobkyňa využila voči uvedeným uzneseniam opravné prostriedky a včas požiadala žalovanú o predbežné prerokovanie jej nároku. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňi prináleží náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch za nezákonne vedené trestné stíhanie a vykonanú väzbu, pretože trestné stíhanie žalobkyne a väzba predstavovali svojim rozsahom a intenzitou značný zásah do jej osobnostných práv, ktorého negatívne následky pociťovala žalobkyňa intenzívne počas priebehu celého trestného stíhania a ktoré môžu pretrvávať až dodnes. Väzba a celkovo trestné stíhanie významne zasiahli do jej súkromného a rodinného života, došlo k zníženiu dôstojnosti a vážnosti žalobkyne v spoločnosti v zásadnej miere. Výšku nároku na nemajetkovú ujmu súd prvej inštancie posudzoval samostatne za nezákonné trestné stíhanie a samostatne za nezákonnú väzbu. Žalobkyňa bola vystavená trestnému stíhaniu presne 10 rokov a 3 mesiace. V danom prípade iba samotné konštatovanie porušenia práva žalobkyne na odstránenie následkov neúmerne dlhotrvajúceho trestného stíhania voči jej osobe nestačí, preto je tu oprávnený nárok na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd prvej inštancie určil výšku náhrady nemajetkovej ujmy za každý začatý rok trestného stíhania sumou 660 eur, za 10,25 roka nezákonne vedeného trestného stíhania sumu 6.765 eur (10 x 660 eur + 165 eur za obdobie 3 mesiacov). Hoci žalobkyňa žiadala náhradu aj za trestné stíhanie na základe uznesenia o začatí trestného konania, súd prvej inštancie žalobu v tejto časti zamietol, pretože trestné konanie voči konkrétnej osobe sa začína až uznesením o vznesení obvinenia. Pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy za väzbu súd prvej inštancie prihliadol na úpravu v § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. a výšku nemajetkovej ujmy stanovil ako jednu tridsatinu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za každý začatý deň pozbavenia osobnej slobody. S prihliadnutím na uvedené, ako aj prípustnosť voľnej úvahy súdu, súd prvej inštancie za každý deň väzby priznal výšku nemajetkovej ujmy spôsobenej väzbou 80 eur, za 36 dní väzby ide o sumu 2.880 eur (80 eur x 36). Súd prvej inštancie priznal žalobkyňi náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie a za nezákonné rozhodnutie o väzbe v celkovej sume 9.645 eur, keď ani jeden zo samostatných nárokov nepresahuje päťdesiatnásobok sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu. Rovnako vyhovel uplatnenému nároku žalobkyne na majetkovú škodu spočívajúcej v trovách obhajoby vo výške 7.715,62 eura, keďže boli splnené všetky zákonné kritériá pre priznanie majetkovej škody, ktorými sú nezákonné rozhodnutie, vznik škody (úbytok v majetkovej sfére žalobkyne) preukázaný vyčíslením právnych služieb a faktúrami a potvrdeniami o úhradách a príčinná súvislosť. Žalobkyňa v časti 598,83 eura žalobu zobrala späť na pojednávaní 01. 06. 2022, preto súd prvej inštancie konanie v tejto časti zastavil, keď žalovaný so zastavením v tejto časti súhlasil. Súd prvej inštancie priznal žalobkyňi aj úrok z omeškania výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 13. 05. 2020 do zaplatenia. Vo zvyšku uplatnenej nemajetkovej ujmy a príslušenstva súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol.

3. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie odôvodnil podľa § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

4. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 31. augusta 2023 sp. zn. 28Co/6/2023 uvedený rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni sumu 15.018,12 eura s 5 %-ným ročným úrokom z omeškania od 13. 05. 2020 do zaplattenia do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku potvrdil a v rovnakom výroku, v časti o 2.342,50 eura s 5 %-ným ročným úrokom z omeškania od 13. 05. 2020 do zaplattenia zmenil tak, že žalobu zamietol. Žalobkyni priznal voči žalovanej nárok na náhradu 22 % trov konania.

5. Na odôvodnenie tohto rozsudku odvolací súd uviedol, že ako nedôvodné vyhodnotil odvolacie námietky žalovanej o nedostatočnom odôvodnení rozsudku prvoinštančného súdu ako aj o nesprávnom posúdení nároku žalobkyne na úrok z omeškania z celej istiny, vrátane nemajetkovej ujmy ako aj v otázke premlčania uplatnených nárokov žalobkyne. V otázke premlčania sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe nepodlieha objektívnej premlčacej lehote. Na rozdiel od prvoinštančného súdu bol však toho názoru, že objektívnej premlčacej lehote podliehajú nároky na náhradu škody za nezákonné trestné stíhanie. Keďže však v predjednávanej veci bola žalobkyňa spod obžaloby oslobodená rozsudkom okresného súdu z 22. 02. 2018, ktorý krajský súd potvrdil rozsudkom z 28. 02. 2019, škoda, ktorú žalobkyňa utrpela v dôsledku nezákonne vedeného trestného stíhania a vynaložených trov obhajoby, mala pokračujúcu povahu a vznikala až do právoplatnosti oslobodzujúceho rozsudku. Až týmto okamihom bolo možné právo na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. úspešne uplatniť na súde. Žalobkyňa si svoje nároky uplatnila žalobou o náhradu škody doručenou prvoinštančnému súdu 17. 09. 2020, teda zjavne v rámci objektívnej premlčacej lehoty. Súd prvej inštancie teda síce vec nesprávne právne posúdil (že objektívna premlčacia lehota sa vôbec neuplatní), no keďže nároky žalobkyne nepovažoval za premlčané, jeho rozhodnutie bolo vo výsledku vecne správne. Za dôvodnú však považoval odvolací súd námietku žalovanej, že súd prvej inštancie nerešpektoval pri určení výšky odškodnenia najvyššiu prípustnú hranicu náhrady nemajetkovej ujmy stanovenú zákonom (§ 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré bolo zavedené zákonom č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 01. 01. 2013). Hoci sa nárok žalobkyne odvíja od vznesenia obvinenia pred účinnosťou tohto zákona, v zmysle ustálenej judikatúry (6Cdo/38/2019) treba toto ustanovenie uplatniť aj v takýchto prípadoch. Výška náhrady nemajetkovej ujmy teda nemôže byť vyššia, ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu. Týmto osobitným predpisom je zákon č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 274/2017 Z.z.“), ktorý v § 13 výslovne stanovuje, že celková suma odškodnenia nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu. Súd prvej inštancie priznal žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie a za nezákonné rozhodnutie o väzbe v celkovej sume 9.645 eur s odôvodnením, že ani jeden zo samostatných nárokov nepresahuje päťdesiatnásobok sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu. Z ustanovenia § 13 zákona č. 274/2017 Z.z. je ale zrejmé, že ide o sumu celkovej sumy odškodnenia, ktorá podľa tohto zákona zahŕňa všetky nároky. Z tohto dôvodu ju treba primerane uplatniť aj v kontexte zákona č. 514/2003 Z.z.. Odlišný prístup by bol nesystematický a priechil by sa aj judikátorne ustálenej požiadavke, aby náhrada nemajetkovej ujmy priznávaná podľa zákona č. 514/2003 Z.z. nepriamo nebagatelizovala nároky priznávané podľa zákona č. 274/2017 Z.z., ktorým sa odškodňujú obeť trestných činov. Náhrada nemajetkovej ujmy, ktorú prvoinštančný súd priznal žalobkyni prevyšuje maximálnu výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú možno priznať obetiam trestných činov, o 2.342,50 eura (žalobkyňa bola trestne stíhaná za skutok, ktorý bol údajne spáchaný najneskôr v máji 2001, kedy mesačná minimálna mzda bola 146,05 eura a jej päťdesiatnásobok je 7.302,50 eura, čo predstavuje maximálnu sumu odškodnenia) a preto rozsudok súdu prvej inštancie v sume odškodnenia, ktoré je povinná žalovaná žalobkyni zaplatiť zmenil.

6. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil odvolací súd podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 a 2 CSP.

7. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu, do výroku, ktorým odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a do výroku o náhrade trov konania, podala žalobkyňa (ďalej aj ako „dovolatelka“) dovolanie. Jeho prípustnosť odôvodnila podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP a navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil ďalšie konanie.

8. Uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ešte nebola vyriešená a odvolací súd túto právnu otázku vyriešil nesprávne. Odvolací súd ustálil nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy sumou 7.302,50 eura. Výpočet odvolacieho súdu vychádzal, zo skutočnosti, že žalobkyňa bola trestne stíhaná za skutok, ktorý bol údajne spáchaný najneskôr v máji 2001, pričom päťdesiatnásobok sumy mesačnej minimálnej mzdy za uvedený rok je práve suma 7.302,50 eura. Podľa žalobkyne však odvolací súd nesprávne postupoval tým, že aplikoval § 13 zákona č. 274/2017 Z.z. s tým, že žalobkyňa bola trestne stíhaná za skutok, ktorý bol údajne spáchaný najneskôr v máji 2001. Uvedené zákonné ustanovenie je ale potrebné interpretovať v súlade s jeho gramatickým a teleologickým výkladom a v kontexte celého právneho predpisu. Pokiaľ má ísť o odškodňovanie obete trestného činu, musí existovať skutok, ktorý je za trestný čin považovaný, a páchatel' je odsúdený. Potom je aplikácia § 13 zákona č. 274/2017 Z.z. prípustná. V prípade žalobkyne však táto bola oslobodená spod obžaloby z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa skutok stal. V tomto smere nemožno akceptovať zjavne nelogickú úvahu odvolacieho súdu, ktorý pri výpočte nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vychádzal zo skutku, „ktorý bol údajne spáchaný“, prípadne za ktorý žalobkyňa bola (právoplatným rozhodnutím nezákonne) stíhaná. Predpokladom pre aplikáciu § 13 zákona č. 274/2017 Z.z. teda musí byť existencia trestného činu spáchaného v konkrétnom čase a nie domnienka o skutku, že trestný čin bol spáchaný, ktorý sa však právoplatným rozhodnutím súdu nepreukázal. Pripustením spôsobu výpočtu podľa odvolacieho súdu by však vznikol priestor na priznávanie nárokov v rozpore so zásadou spravodlivosti a primeranosti, kedy by sa paradoxne bagatelizovali zásahy v osobnostnej sfére poškodeného. Pre porovnanie žalobkyňa ilustrovala fiktívnu situáciu, kedy by sa za rovnakých podmienok a s rovnakými následkami mala dopustiť trestného činu, ktorý bol údajne spáchaný v roku 2011. Taktiež by došlo k oslobodeniu spod obžaloby. Trvanie nezákonnej väzby ako aj nezákonného trestného stíhania by bolo totožné, t. j. 36 dní, resp. 10,25 roka, avšak už len z dôvodu, že skutok mal byť údajne spáchaný v roku 2011, musel by súd konajúci o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žalobkyne konštatovať, že horná hranica náhrady (s poukazom na § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. v spojení s § 13 zákona č. 274/2017 Z.z.) predstavuje sumu 15.850 eur (minimálna mzda za r. 2011 bola vo výške 317 eur). Okrem toho odvolací súd v napadnutom rozhodnutí skonštatoval, že „[z] ustanovenia § 13 zákona č. 274/2017 Z.z. je ale zrejmé, že ide o sumu celkovej sumy odškodnenia, ktorá podľa tohto zákona zahŕňa všetky nároky. Z tohto dôvodu ju treba primerane uplatniť aj v kontexte zákona č. 514/2003 Z.z. Odlišný prístup by bol nesystematický a priečil by sa aj judikatórne ustálenej požiadavke, aby náhrada nemajetkovej ujmy priznávaná podľa zákona č. 514/2003 Z.z. nepriamo nebagatelizovala nároky priznávané podľa zákona č. 274/2017 Z.z., ktorým sa odškodňujú obete trestných činov.“. Novela č. 412/2012 Z.z. k zákonu č. 514/2003 Z.z. zaviedla vzájomnú závislosť medzi odškodnením osôb poškodených násilnými trestnými činmi na jednej strane a výškou nemajetkovej ujmy priznanej v rámci uplatnenia zodpovednosti štátu za výkon verejnej moci na strane druhej (vyjadrenú v cit. ustanovení § 17 ods. 4). Výška nemajetkovej ujmy nemôže presiahnuť výšku odškodnenia obete násilného trestného činu. Je zrejmý úmysel zákonodarcu, aby v prípadoch obetí násilných trestných činov, kedy môže dôjsť k závažnému zásahu do zdravia či života osoby, nedochádzalo k neprimeranému, a teda v ich prípade k nižšiemu odškodňovaniu, ako u osôb poškodených pri výkone verejných mocí. Z hľadiska celkových nárokov odškodnenia však nie sú obete, ktorým je priznávaná náhrada podľa zákona č. 274/2017 Z.z., postavené na roveň poškodeným, ktorí sú uplatňujú svoj nárok podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Potvrďuje to aj koncepcia možností ich odškodnenia, kedy v prvom prípade obetiam násilných trestných činov môže byť priznaná jednak náhrada v zmysle osobitného zákona (zákon č. 274/2017 Z.z.) zo strany štátu ako garanta tohto nároku (teda nie páchatel'a) a jednak je nad tento rámec prípustná náhrada uplatňovaná voči páchatel'ovi trestného činu (či už v adhéznom konaní alebo v samostatnom civilnom konaní). Naopak osoba poškodená výkonom verejnej moci sa môže domáhať nároku na odškodnenie výlučne prostredníctvom zákona č. 514/2003 Z.z., kedy náhradu poskytuje štát za škodcu. Týmto je vylúčené, že by z pohľadu oboch skupín poškodených mohla byť celková výška prípustných nárokov limitovaná v neprospech

obetí trestných činov (resp. by mali byť ich nároky nepriamo bagatelizované).

9. K dovolaniu žalobkyne sa vyjadrila žalovaná. Uviedla, že pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy priznanej podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. musí byť v zmysle § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná obetiam násilných trestných činov podľa osobitného predpisu, teda podľa zákona č. 274/2017 Z.z., pričom práve v § 13 zákona č. 274/2017 Z.z. je upravená celková suma náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi, ktorá vylučuje posudzovanie každého nároku samostatne. Ak by sa uvedené obmedzenie nerešpektovalo a žalobkyni by bola priznaná celková náhrada nemajetkovej ujmy vo väčšej výške, než päťdesiatnásobok sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu (§ 13 zákona č. 274/2017 Z.z.), potom by došlo k znevýhodneniu obetí násilných trestných činov (pri odškodňovaní) a tým by došlo aj k porušeniu § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z.. Odvolací súd preto pri posudzovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy, na ktorú vznikol žalobkyni nárok v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., postupoval v súlade so zákonom. Poukázala potom na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej je potrebné pri určení primeranej výšky náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím zohľadniť iné právne predpisy slovenského právneho poriadku upravujúce odškodnenie, ako aj judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva. Existujúca judikatúra týkajúca sa výšky nemajetkovej ujmy priznanej podľa § 17 zákona č. 514/2003 Z.z., je dostatočná a jej závery sú postačujúce aj pre posúdenie nároku žalobkyne v predmetnej právnej veci a preto je podľa žalovanej dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP uplatnený žalobkyňou účelový a neopodstatnený.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné odmietnuť.

11. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

12. Pre uvedenú procesnú situáciu, v ktorej § 421 ods. 1 písm. b) CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Zároveň musí ísť potom o právnu otázku, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa ani nemohla ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, musí v zmysle § 432 CSP: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) podať svoje vysvetlenie, ako mala byť táto otázka správne riešená. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

13. Uvedeným spôsobom dovolateľka v tejto veci nepostupovala, keď právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom nedefinovala. Dovolací súd v snahe autenticky porozumieť dovolaniu žalobkyne (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 z 25. mája 2021 alebo jeho nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 09. júna 2020) skúmal, či nie je možné vyabstrahovať túto právnu otázku z dovolania ako celku (postupujúc podľa § 124 ods. 1 CSP) bez toho, aby bola znevýhodnená procesná protistrana, avšak bezúspešne.

14. Z dovolania žalobkyne nie je možné zistiť, či za právnu otázku v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP považuje samotnú aplikáciu obmedzenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch priznávanej v zmysle § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. podľa § 13 zákona č. 274/2017 Z.z., alebo takúto aplikáciu obmedzenia náhrady pripúšťa ale osobitne pre jednotlivé nároky (skutočná škoda, ušlý zisk, nemajetková ujma, prípadne podľa základu nároku, keď požadované náhrady ujmy môžu byť založené nezákonným trestným stíhaním, nezákonným rozhodnutím o väzbe a podobne), nie pre všetky nároky vyčíslené v jednej sume ako celok, alebo dokonca, či obmedzenia náhrady pripúšťa, ale za právnu otázku v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP považuje určenie konkrétneho kalendárneho roka rozhodujúceho pre stanovenie sumy minimálnej mzdy a tým aj pre vyčíslenie maximálnej celkovej sumy odškodnenia.

15. Keďže dovolateľka jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom nedefinovala právnu otázku v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP a túto sa nepodarilo z dovolania vyabstrahovať ani dovolaciemu súdu, nemohol dovolací súd svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach o právnej otázke, ktorú mala dovolateľka na mysli. Dovolací súd tak uzatvára, že dovolateľka nevymedzila dovolacie dôvody spôsobom uvedeným v § 432 a preto dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. f) CSP odmietol v celom rozsahu ako neprípustné.

16. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.